

PPS-1959

Seat No. _____

M. A. (Sem. II) Examination

April / May - 2016

Sanskrit : Paper - 205

(विदूरनीति - अध्याय - 9)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

1 नीयेनाभांथी कोर्ष पशु चार सानुवाद सभजवो : 14

- (9) क्रोधो हर्षश्च दर्पश्च हीस्तम्भो मान्यमानिता।
यमर्थान्नापकर्षन्ति स वै पण्डित उच्यते॥
- (2) अनाहूतः विश्वमिति अपृष्टो बहु भाषते।
अविश्वस्ते विश्वमिति मूढचेता नराधमः॥
- (3) एको धर्मः परं श्रेयः क्षमैका शान्तिरूत्तमा।
विद्यैका परमा तृप्तिरहिंसैका सुखावहा॥
- (4) हरणं च परस्वानां परदाराभिर्भर्शनम्।
सुहृदश्च परित्यागस्त्रयो दोषाः क्षयावहाः॥
- (5) दानं होमं दैवतं मङ्गलानि प्रायश्चित्तान्विविर्धाल्लोकवादान्।
एतानि यः कुरुते नैत्यकानि तस्योत्थानं देवता राधयन्ति॥
- (6) पञ्चैव पूजयन्ल्लोके यशः प्राप्नोति केवलम्।
देवान्यितृन्मनुष्यांश्च भिक्षुनतिथिपञ्चमान्॥

- (૭) स्वमर्थं यः परित्यज्य परार्थमनुतिष्ठति।
मिथ्या चरति मित्रार्थं यञ्च मूढः स उच्यते॥
- (૮) निषेवते प्रशस्तानि निन्दितानि न सेवते।
अनास्तिकः श्रद्धान एतत्पण्डितलक्षणम्॥

- 2 વિદુરે ધૃતરાષ્ટ્રને આપેલો ઉપદેશ તમારા શબ્દોમાં લખો. 14
- અથવા**
- 2 વિદુરનીતિનાં પ્રથમ અધ્યાયને આધારે તેની શૈલીની સમીક્ષા કરો. 14
- 3 વિદુરનીતિની સમીક્ષા કરો. 14
- અથવા**
- 3 નીતિ સાહિત્યમાં વિદુરનું સ્થાન. 14
- 4 કોઈ પણ બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો : 14
- (૧) વિદુરનીતિમાં આપેલાં મૂર્ખનાં લક્ષણો
- (૨) બુદ્ધિશક્તિ
- (૩) વિદુરનું પાત્રાલેખન
- (૪) પંડિતનાં લક્ષણો.
- 5 નીચેનામાંથી ગમે તે સાત પ્રશ્નોના જવાબ બે-ત્રણ વાક્યોમાં આપો : 14
- (1) સર્વોત્તમ બ્રહ્મવેત્તા કોણ છે ?
- (2) એકલાં માણસે કયાં-કયાં કાર્યો ન કરવાં ?
- (3) ગૃહસ્થ અને સ્મિક્ષુક કયા વિપરીત કર્મથી શોભતાં નથી ?

- (4) કયા ત્રણ ધનનાં અધિકારી નથી ? શા માટે ?
  - (5) કયા ત્રણ નરકનાં દ્વાર છે ? શા માટે ?
  - (6) બળવાન રાજાએ કયા ચાર માણસો સાથે ગુપ્ત વિચાર ન કરવો ?
  - (7) ઐશ્વર્યની ઈચ્છાવાળા પુરુષે કયા છ દોષોનો ત્યાગ કરવો જોઈએ ?
  - (8) કઈ છ વ્યક્તિઓ તેમની ઉપર ઉપકાર કરનારાઓને ભૂલી જાય છે ?
  - (9) રાજાએ દુઃખ લાવનારા કયા સાત દોષોને સર્વદા ત્યજવા ?
  - (10) કયા આઠ ગુણો પુરુષને દીપાવે છે ?
-